

Akıllı Araçlar İçin Karar Zamanı Yaklaşıyor

Tesla'nın elektrikli araçlarında kullandığı otomatik sürüş sistemi henüz beta versiyonunda olmasına rağmen söylendiğine göre o kadar iyi çalışıyormuş ki, sürme işini tamamen aracın kendisine bırakarak yol boyu keyif çatanlara dair pek çok haber okumaya başladık. Ama bunu yaparken kendini iyice sefaya kaptırıp zamanı geldiğinde kontrolü ele almayı ihmal edenler de var. Örneğin bundan birkaç ay önce Tesla elektrikli aracını otomatik pilota bağlayan ve yaptığı kaza sonucunda yaşamını yitiren bir sürücünün yanında portatif DVD oynatıcı olduğu ortaya çıkmıştı. Olayla birlikte şirket eleştirilerin hedefi haline gelince Tesla'nın kurucusu Elon Musk "otomatik sürüş sistemleri küresel çapta yaygınlaşmış olsaydı sadece geçen yıl trafik kazalarında 500 bin kişinin hayatı kurtarılabilirdi" açıklamasında bulunmuştu.

Görünen o ki o hayatlardan ilki kurtuldu bile. Hem de hiç beklemediğimiz bir şekilde. Olayın gelişimi şöyle: ABD'de yaşayan 37 yaşındaki Joshua Neally, araç sürerken birden göğsünde ve karnında şiddetli bir ağrı hissetmeye başlıyor. Dayanılmaz hale gelen ağrı nedeniyle araç süremeyecek duruma gelen Neally, yaklaşık 35 kilometre uzaktaki en yakın hastanenin koordinatlarını otomobiline girerek aracı otomatik sürüşe yönlendiriyor. Araç kendi kendine hastaneye gidiyor ve Neally'yi hemen acile alıyorlar. Yapılan muayenede durumun gerçekten ciddi olduğu ve ağrının akciğerlerindeki ana damarlardan birinin kan pıhtısı nedeniyle tıkanmasından kaynaklandığı ortaya çıkıyor. Haber detayını bit.ly/teslaap adresinde okuyabilirsiniz.

Konu kendini süren araçların hayat kurtarmasından açılmışken, MIT'nin aynı konuda yaptığı çalışmadan bahsetmeden geçmeyelim. Düşünün ki kendi kendini sürebilen bir araçta gidiyorsunuz. Bir yaya geçidinde önünüzde bir grup yaya çıkıyor ve o anda da aracın freni patlıyor. Eğer araç yoluna devam ederse yayalara çarparak ölümlerine neden olacak, direksiyonu kırarsa da bariyerlere çarpacak ve içindekiler ölecek. Böyle bir durumda yapay zekâ kimin kurtulacağına nasıl karar vermeli?

MIT, böyle bir durumda nasıl karar vereceğinizi daha iyi anlamak için Moral Machine adını verdiği bir site kurmuş. Sitede on üç ayrı senaryo gösteriliyor ve her senaryoda kimlerin kurtulması gerektiğine dair iki seçenek sunuluyor. Siz de açıklamaları okuyarak hangi koşulda kimin riske atılması gerektiğine karar veriyorsunuz. Anketin sonunda tercihlerinizin sonucunda orta-

ya çıkan profiliniz rapor haline getiriliyor. Ancak unutmayın ki sizden elde edilecek bilgilerin gelecekte akıllı araçların ve benzer otonom sistemlerin

karar süreçlerinde kullanılması ihtimali var. Yani sorulara cevap verirken, bir gün gerçekten benzer bir durumda kimin riske atılması gerektiğine karar verilmesinde sizin de bir parça sorumluluğunuz olabileceğini unutmayın ve cevaplarınızı ona göre verin. Siteye moral-machine.mit.edu adresinden ulaşabilirsiniz.

Kendi kendini sürebilen araçlardaki otomasyon sistemlerini tasarlayanlar, zor koşullarda kimin hayatta kalması gerektiğine karar vermek gibi önemli bir sorumluluk da taşıyor.

